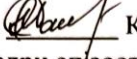

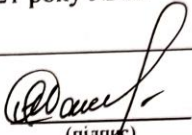
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра епізоотології та паразитології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Інфекційні хвороби тварин-компаньйонів
вибірковий

Реалізується в межах освітньої програми
«Ветеринарна медицина»
(назва)
за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник: Касяненко О.І., д.в.н., професор,
завідувач кафедри епізоотології та паразитології
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

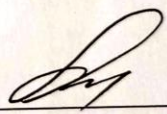
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології (назва кафедри)	протокол від «18» червня 2021 року № 22	
	Завідувач кафедри	<u></u> (підпис) Касяненко О.І. (прізвище, ініціали)

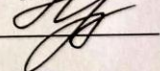
Погоджено:

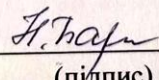
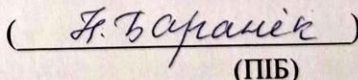
Гарант освітньої програми Шкромада О.І.
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

 Нечипоренко О.Л.
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Л.Г. Улько
(ПІБ)

Нагорна Л.В.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації ()
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.06. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Інфекційні хвороби тварин-компаньйонів			
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини / кафедра епізоотології та паразитології			
3.	Статус ОК	Вибірковий компонент ОП			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»			
6.	Рівень НРК	7 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 15 тижнів			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5,0			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні/семінарські	Лабораторні	
		12	-	26	
10.	Мова навчання	Українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	д.в.н., професор Касяненко О.І.			
11.1	Контактна інформація	Корп. 3, каб. 81, Тел.: +8(096) 069 09 02; viber +8(095) 615 39 02 oksana_kasjanenko@ukr.net			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент пов'язаний із загальним цілями ОП та охоплює аспекти інфекційного та епізоотичного процесів, які лежать в основі розвитку інфекційних хвороб продуктивних тварин та проведення протиепізоотичних заходів. Вивчення дисципліни посилює основний компонент «Ветеринарні технології профілактики інфекційних хвороб тварин» і надає додаткові поглиблені знання щодо науково-обґрунтованого планування, організації і проведення профілактичних, лікувальних та протиепізоотичних заходів за інфекційних хвороб тварин-компаньйонів.			
13.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента є формування у студентів здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички, розв'язувати комплексні проблеми під час професійної діяльності та використовувати методи профілактики, діагностики, лікування тварин-компаньйонів за інфекційних хвороб та впроваджувати інноваційні технології у професійну діяльність.			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на основі вивчення ОК: Епізоотологія та інфекційні хвороби, Ветеринарні технології профілактики заразних хвороб тварин, Ветеринарні технології профілактики інфекційних хвороб тварин.			
15.	Політика академічної	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної			

	доброчесності	недоброчесності. При виявленні порушення академічної доброчесності (списування, академічний плагіат) виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи Plagiarism check algorithm . У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).
16.	Посилання на курс у системі Moodle	

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Проводити епізоотологічну, клінічну та патологоанатомічну та диференційну діагностику інфекційних захворювань тварин-компаньйонів.	Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або матеріалів конференцій.
ДРН 2. Визначати та застосовувати методи профілактики та лікування тварин-компаньйонів з використанням терапевтичних та профілактичних засобів та оцінити їх ефективність.	Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час

	аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або матеріалів конференцій.
ДРН 3. Визначати та проводити заходи, спрямовані на захист людей від хвороб, спільних для тварин та людей.	Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або матеріалів конференцій.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Бактеріальні природно-вогнищеві інфекції (Лептоспіроз, сальмонельоз, сказ, хвороба Ауескі. Рікетсіози. Мікоплазмози).	2		6	14	[4, 6, 9, 15, 17]
Тема 2. Аденовірусні інфекції собак (Інфекційний гепатит м'ясоїдних. Інфекційний ларенготрахеїт собак).	2		4	14	[1, 3, 4, 10, 17, 18]
Тема 3. Парвовірусні інфекції собак і котів (Панлейкопенія котів. Парвовіроз собак.)	2		4	14	
Тема 4. Коронавірусні інфекції собак і котів (Коронавірус собак. Інфекційний перитоніт котів).	2		2	14	

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

Тема 5. Каліцивіроз. Лейкоз кішок. Імунодефіцит котів.			2	14	
Тема 6. Інфекційні хвороби хутрових (Міксоматоз. Вірусна геморагічна хвороба кролів).	–		2	14	[1, 2, 4, 5, 8, 14]
Тема 7. Інфекційні хвороби норок (Алеутська хвороба норок. Псевдомоноз норок. Пастерельоз хутрових).	2		2	14	[4, 7, 13, 17, 18]
Тема 8. Мікози та мікотоксикози (Мікози системні. Дерматомикози. Мікотоксикози)	2		4	14	[1, 4, 7, 9, 11, 15]
Всього	12		26	112	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Проводити епізоотологічну, клінічну та патологоанатомічну та диференційну діагностику інфекційних захворювань тварин-компаньйонів.	Розповідь теоретичних питань, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, щодо етіології, епізоотології, патогенезу, клінічних ознак, патологоанатомічних змін, диференційної діагностики інфекційних хвороб тварин-компаньйонів. Лабораторно-практичні заняття в (навчально-науковій лабораторії ПЛР-діагностики, міжфакультетській навчально-науковій лабораторії електронної мікроскопії). Демонстрація методик проведення та результатів діагностичних досліджень, ілюстрація, спостереження. Використання технічних засобів навчання та проблемних ситуацій, екскурсії, заняття на виробництві, групові дослідження, використання навчальних та контролюючих тестів). Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, застосування	13	Робота з книгою, конспектами лекцій, навчально-методичною літературою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів). Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням (інструкція з профілактики та ліквідації інфекційного захворювання). Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. Студент повинен застосовувати методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). На основі вивченого і опрацьованого матеріалу самостійно генерувати думку під час теоретичного опитування, рішення ситуаційних завдань, диспутів, обговорень, бінарних занять, ділових та рольових ігор, групових досліджень). Використовувати мультимедійні технології, діалогове навчання,	37

	методу аналізу конкретних ситуацій (case-study), діалогове навчання, півробітництво студентів (кооперація).		співробітництво студентів (кооперація).	
ДРН 2. Планувати, організувати та реалізувати заходи з лікування і профілактики інфекційних хвороб тварин-компаньйонів з використанням терапевтичних та профілактичних засобів.	Розповідь теоретичних питань, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, щодо етіології, епізоотології, лікування, профілактики інфекційних хвороб тварин-компаньйонів. Лабораторно-практичні заняття в (навчально-науковій лабораторії ПЛР-діагностики, міжфакультетській навчально-науковій лабораторії електронної мікроскопії). Демонстрація методик проведення та результатів діагностичних досліджень, ілюстрація, спостереження. Використання технічних засобів навчання та проблемних ситуацій, екскурсії, заняття на виробництві, групові дослідження, використання навчальних та контролюючих тестів). Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, застосування методу аналізу конкретних ситуацій (case-study), діалогове навчання, півробітництво студентів (кооперація).	13	Робота з книгою, конспектами лекцій, навчально-методичною літературою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів). Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням (інструкція з профілактики та ліквідації інфекційного захворювання). Запам'ятовування теоретичного матеріалу, спостереження. Студент повинен застосовувати методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). На основі вивченого і опрацьованого матеріалу самостійно генерувати думку під час теоретичного опитування, рішення ситуаційних завдань, диспутів, обговорень, бінарних занять, ділових та рольових ігор, групових досліджень). Використовувати мультимедійні технології, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація).	37
ДРН 3. Розробляти та проводити заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин та людей.	Розповідь теоретичних питань, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж щодо біозахисту та біобезпеки. Демонстрація методик проведення та результатів діагностичних досліджень, ілюстрація, спостереження. Використання технічних засобів навчання та проблемних ситуацій, екскурсії, заняття на	12	Робота з книгою, конспектами лекцій, навчально-методичною літературою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів). Ознайомлення з інформацією офіційних сайтів за темою заняття чи окремим питанням (інструкція з профілактики та ліквідації інфекційного захворювання). Запам'ятовування	38

	виробництві, групові дослідження, використання навчальних та контролюючих тестів). Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, застосування методу аналізу конкретних ситуацій (case-study), діалогове навчання, півробітництво студентів (кооперація).	теоретичного матеріалу, спостереження. Студент повинен застосовувати методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). На основі вивченого і опрацьованого матеріалу самостійно генерувати думку під час теоретичного опитування, рішення ситуаційних завдань, диспутів, обговорень, бінарних занять, ділових та рольових ігор, групових досліджень). Використовувати мультимедійні технології, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація).	
--	--	--	--

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	Тематичне опитування	20 балів / 20 %	Щотижня
	Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	20 балів / 20 %	Згідно з розкладу
	Тестування	15 балів / 15 %	Впродовж 7-8 тижнів
	Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	45 балів / 45 %	Згідно з розкладу

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Тематичне опитування	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість,

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	курсу.	підходів до питання		запропоновано власне вирішення проблеми
Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	<i><12 балів</i>	<i>12-15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>20 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшу частину завдань виконано з використанням на основі основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення лабораторно-пракактичних завдань. Виконання індивідуальних контрольних завдань значно формалізовано, відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє і виконує лабораторно-практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей.	Здобувач реалізує теоретичний матеріал дисципліни при виконанні лабораторно-практичних робіт, здатен аналізувати та співставляти отримані результати на основі набутих з даної дисципліни знань, умінь, практичних навичок
Тест множинного вибору	<i>≤ 5 балів</i>	<i>6–9 балів</i>	<i>10–13 балів</i>	<i>14–15 балів</i>
	Студент дає правильну відповідь на декілька питань (≤ 33% правильних відповідей).	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89 % правильних відповідей).	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту (90–100 % правильних відповідей).
Оформлення та презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу	<i><9 балів</i>	<i>10-19 балів</i>	<i>20-39 балів</i>	<i>40–45 балів</i>
	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, але окремі складові відсутні або недостатньо	Знає основні положення, що мають визначальне значення при виконанні самостійної	Виконано усі вимоги, завдання, продемонстровано креативність, вдумливість,

	виконав самостійне опрацювання матеріалу.	опрацьовані, студент працював пасивно.	роботи індивідуальних завдань. Помилки у відповідях є не суттєвими.	запропоновано власне вирішення проблеми.
--	---	--	---	--

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1–3, 6–7	3 тиждень
2	Письмовий зворотній зв'язок після вивчення тем 4–5	8 тиждень
3	Письмовий зворотній зв'язок від викладача під час роботи над лабораторно-практичними завданнями	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотній зв'язок від викладача після доповіді з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Протягом занять

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., та ін. Загальна епізоотологія. Біла Церква, 2002 - 656 с.
2. Інфекційні хвороби котів : навч. посіб. / О. Є. Галатюк та ін. Житомир : Полісся. 2017. 132 с.
3. Інфекційні хвороби собак : навч. посіб. / О. Є. Галатюк та ін. Житомир : Полісся. 2018. 275 с.
4. В.П.Литвин, А.Ф. Євтушенко та ін Практикум із загальної епізоотології. К.: ВЦ НАУ, 2003 – 175 с.
5. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. К.: «Вища освіта», 2002. 703 с.
6. В.П. Литвин, Л.В. Олійник, Л.Є Корнієнко, Б.М.Ярчук. Факторні хвороби с/г тварин. Біла Церква. 2002.- 368 с.
7. Корнієнко Л.М. Планування ветеринарних заходів: навч. посіб., 2-ге вид., доп. і перероб. / Л.М. Корнієнко, Л.Є. Корнієнко, Б.М. Ярчук; за ред. Л.М. Корнієнко. Біла Церква: ТОВ "Білоцерківдрук", 2016. 364 с.
8. Практикум з ветеринарної вірусології: Підручник. Скибіцький В.Г., Панікар І.І., Ткаченко О.А., Калініна О.С. та ін. К. 2005. 208с.
9. Рэмси Я., Теннант Б. Инфекционные болезни собак и кошек. Практическое руководство. М.: Аквариум. 2005. 532 р.
10. Медицина за Девідсоном: принципи і практика : посібник : пер. 23-го англ. вид. : у 3 т. Т. 1 / за ред. С. Г. Ралстона, Я. Д. Пенмана, В. Дж. Стрекена, Р. П. Гобсона ; наук. ред. пер. В. Ждан, Л.Бабінець, Л. Пасієшвілі, В. Величко, Н. Михайловська. К. : ВСВ «Медицина», 2020. 258 с.
11. Тилли Л. П., Тилли Л. Болезни кошек и собак. Пер. с англ. ГЭОТАР-Медиа, 2010. 506 с.
12. Хронічні інфекційні хвороби тварин / Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосеков та ін; за ред. Л.Є. Корнієнка. Біла Церква, 2008. 348 с.

Методичне забезпечення

13. Кампілобактеріоз птиці : [монографія] / Т. І. Фотіна, А. В. Березовський, **О. І. Касяненко**, Ю. Є. Дворська. – С. : Сумський національний аграрний університет, 2010. – 140 с.
14. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Профілактика факторних хвороб тварин» — Суми, 2010 – 23 с.
15. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Біологічні відходи та способи їх знезараження.» - Суми, 2011 - 34 с.
16. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Методичні рекомендації «Емерджентні та екзотичні інфекції.» - Суми, 2011 - 16 с.

17. Ребенко Г.І. Природно-осередкові інфекційні хвороби. Навчальний посібник. – Суми, 2012 – 52 с.
18. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Антимікробна терапія при інфекційних захворюваннях тварин. Навчальний посібник. - Суми, 2013 рік - 50 с.
19. Ребенко Г.І., Байдевятов Ю.А. Пробиотики та біотерапія. Методичні вказівки — Суми, 2014 рік. — 28 с.
20. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Байдевятов Ю.А. Методичні вказівки Виконання курсових робіт з епізоотології. — Суми, 2014 рік — 32 с.
21. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль : □навч. посібник / К.В. Юрко, В. М. Козько, Г. О. Соломенник. К. : ВСВ «Медицина», 2020. 296 с.
22. Калініна О.С., Панікар І.І., Скибіцький В.Г. Ветеринарна вірусологія. К. Вища освіта, 2004. 432с. 3. Лабораторна діагностика туберкульозної інфекції : навч. посіб. / Ю.І. Фещенко, О.А. Журило, А.І. Барбова. К. : ВСВ «Медицина», 2019. 304 с.
23. Максимович В. В. Эпизоотология и инфекционные болезни : Практикум. 2015. 462 с. 5.
24. Масимов Н. А., Лебедько С. И. Инфекционные болезни собак и кошек. СПб.: Лань. 2009. 224 с.
25. Методи обмеження життєдіяльності мікроорганізмів / Семанюк В.І., Гуфрій Д.Ф., Гунчак В.М., Захарів О.Я., Канюка О.І., Турко І.Б. За заг. ред. Д.Ф. Гуфрія, В.І. Семанюка. -Львів, 2007. 307с.
26. Infectious Diseases : textbook / О.А. Holubovska, М.А. Andreichyn, А.V. Shkurba et al. ; edited by О.А. Holubovska. Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. 664 p 8. Pediatric Infectious Diseases : textbook / S.O. Kramarov, O.B. Nadraga, L.V. Pupa et al. ; edited by S.O. Kramarov, O.B. Nadraga. 4th edition. Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2020. 240 p.

Інші джерела

Сайт державної ветеринарної та фітосанітарної служби: <http://www.vet.gov.ua/>

Сайт МЕБ : <http://www.oie.int/>

Сайт Держпродспоживслужби <http://www.consumer.gov.ua>